

ŠTATELJI! Prosim, pogledajte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina oteče. V teh časih splošnega pomanjkanja cen, potrebuje list Vaše naročnine, da bi se lahko naprej plačalo.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Registered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 41 — Štev.

NEW YORK, TUESDAY, FEBRUARY 29, 1944 — TOREK, 29. FEBRUARJA, 1944

VOLUME LII. LETNIK LII.

RUSI OSVOBODILI 650 KRAJEV

Rusko vrhovno poveljstvo naznanja, da so včeraj Rusi osvobodili nad 650 obljubljenih krajev v svojem prodiranju proti Pskovu in v ofenzivi od Novosokolnikov.

Največ uspehov je imela armada, ki od treh strani prodira proti Pskovu in ki je osvobodila 450 obljubljenih krajev ter je pri Torosinu oddaljena od Pskova še deset milj.

Armada, ki prodira od Dna, je v dveh dneh napredovala 28 milj in zavzela Karamisevo. — Malo nižje proti jugu, v okolici Novorževa so bile razbite tri nemške divizije.

Pravda je na celi prvi strani prinesla poročilo o operacijah armade generala Markijana M. Popova, ki je očistila Don—Novosokolniki železnico nazvala močnemu sovražnemu odporu, kateremu so mnogo pomagali veliki gozdovi, močvirja in številni potoki. Največji boji so se bili v bližini Čihaceva, Lokni, Bežanicev, Stučeva in Majje, kjer so Nemci zgradili močne utrdbe in postavili mnogo artilerije.

Moskovski listi poročajo, da so Nemci pri Lucku pričeli proti ofenzivo, ki pa je bila razbita.

Moskva poroča, da se je mnogo nemških vojakov uprlo v januarju pred Leningradom in so sedaj zaprti v koncentracijskem taborišču v Pskovu. Samo v januarju je bilo v to taborišče poslanih 1200 upornih nemških vojakov.

Hitler je ukazal, da se mora Pskov držati do zadnjega možja. Rdeča armada na severni fronti mnogo uporablja sani in motorji, ki so zvezani z propelerji.

Nemci se počasi, toda stalno umikajo proti Pskovu. Nemško poročilo naznanja, da so v teku vroči boji okoli Krivega Roga ob dolenjem Dnjepru.

Nemci so poklali 195.000 ljudi v Kijevu

Komisija, ki je preiskovala razvaline Kijeva, je dognala, da so Nemci postrelili, poklali ali zastrupili 195.000 ljudi v Kijevu. Za te gločine so odgovorni Erich Koch, nemški komisar za Ukrajino, feldmaršal

Fritz Erich von Mannstein in drugi nemški častniki. Predno so se Nemci umaknili iz Kijeva, so središče mesta popolnoma porušili, 1742 običinskih stanovanjskih hiš in 3600 privatnih hiš. Več stotisoč Rusov so Nemci odpeljali v Nemčijo skupno s stroji.

Ruski guerilci so tekoma 2 let pobili 300.000 nemških vojakov in častnikov

Kot poročajo iz Moskve, so ruski guerilci za nemško črto v dveh letih pobili 300.000 Nemcev, iztirili kakih 3000 vlakov in razbili 1200 tankov. Med ubitimi Nemci je bilo 30 generalov, okoli 6300 častnikov in 1500 pilotov. Poleg tega so razstrelili 3200 železniških in drugih mostov, razbili 476 aeroplanov, 378 topov, 618 železniških voz, 1400 truckov in 895 munijskih skladišč.

NAZNANILO

Stara zaloga zemljevidov (Atlasov) je pošla. Novo zalogo bodo prejeli okrog 15. MARCA. Vsi tisti, ki so jih naročili, prosimo, da malo potrpe.

Knjigarna "Glasa Naroda"

Nemci pravijo, da je obtičalo 14 ameriških letalcev v alpskem snegu

Nemška uradna novinarska služba je v nedeljo poročala, da je obtičalo v gornjih predelih vzhodnih Alp 14 ameriških letalcev, ki so se spustili s padali iz svojih letal.

Brezlična depeša podana kontroliranemu evropskemu časopisju in povzeta po Federalni komunikacijski komisiji se glasi, da so letalci zajeti v globokem snegu ter da "rešilne posadke" še niso mogle priti do njih, ker jih ovira snežena vihra in visoki zameti.

Nemška službena agencija D. N. B. je poročala, da se letalci nahajajo v višini 10.000 čevljev ter da sneg tam gor sega do oprsa. Nemške alpske posadke še vedno skušajo priti do zasneženih letalcev, ki so oddali signale za pomoč. Temperatura v Alpah je sedaj okrog 4 do 22 stopinj pod ničlo.

Z RUSKEGA BOJIŠČA

Veliki ruski tank prihaja v neko osvobodeno mesto.

CHURCHILLOV SIN PRI MARŠALU TITU

London, 26. feb. — Kapitan Randolph Churchill, 32 let star sin angleškega premierja Churchilla, je bil pri marša Titu, kakor je bilo danes obelodanjeno tukaj. Rečeno je, da je mladi Churchill pristal pri Titu s padalom.

Ta vest, če je resnična, je zanimiva posebno z ozirom na Churchillov govor pred parlamentom, tekoma katerega je posvetil precej pozornosti zadevi Jugoslavije, pa ni pri tem nič omenil svojega sina, ampak le poročnega polkovnika William Deakina, katerega je nazval svojega "mladega prijatelja", kateri je pri Titu že več mesecev in je bil odlikovan za usluge, ki si jih je stekel v sodelovanju s Titovim osvobodilnim gibanjem.

Mladi Churchill je najbrž pristal v Jugoslaviji kmalu po Novem letu, kakor menijo poročeni krogi tukaj. Nazadnje je bil omenjen v javnosti v mesecu decembru lanskega leta, ko je bil s svojim očetom v Teheranu. Pred dvema letoma je bil mladi Churchill ranjen oziroma poškodovan v avtomobilski nezgodi v okolici Kaira in tedaj je bila izražena bojazn, da bo ostal nesposoben za vojaško službovanje, ali po nekaj mesecih je prišel v New York v uniformi takozvanih "Commandos". Pozneje je imel biti imenovan za štabnega majorja, pa je to povišanje odklonil, ker je hotel narediti izkušnjo letalskega parašutnega padalca.

Iz Jugoslavije

Partizanski vojni uspehi potrjeni

Sobotno poročilo iz Londona pravi, da so bili številni uspehi, o katerih so poročali tekoma zadnjih nekaj tednov partizanski napadi na prometne in druge sovražnikove zveze v Jugoslaviji izredno uspešni.

Potrjeno je bilo tudi to, da so bili Nemci odbiti in so utrpeli težke izgube, ko so skušali blokirati Novo mesto in Kočevje v Sloveniji. To je bilo poročano po radju Svobodna Jugoslavija in je zdaj potrjeno iz verodostojnih virov na Srednjem Vzhodu.

Notranji spor med hrvaškimi kvizlingi

Washington, 25. feb. — Kot poroča list "Zuercher Neueste Nachrichten" v svoji izdaji od 17. februarja, so Pavelčević kvizlingi skregani med seboj. Tozadevno poročilo oziroma vest je prišla iz Budimpešte in urad za vojne informacije je bil opozorjen nanjo.

V poročilu o notranjih sporih Pavelčeviće vlade je rečeno, da je pravi vzrok pogostih sprememb v hrvatski vladi Ante Pavelčica neprestano trenje med vodilnimi pristajši in sodelavci poglavnika. Ti pristajši so deljeni v tri skupine in kolikor je razvidno iz vednega osebnega medsebojnega sporenja teh pristajšev, ni daleč razpad Pavelčeviće države, ki je vsa raztrvana na znotraj spričo nevarnosti invazije in pa uspehov partizanske vojske maršala Tita.

Boji v Sloveniji

Poročilo iz gl. stana maršala Tita se glasi, da se vrše težki boji v nekaterih predelih Slovenije, toda slovenske partizanske čete imajo inicijativo boja v svojih rokah. Pri Novem mestu so Nemci zopet pričeli napadati z motoriziranimi oddelki, a partizani so jim prizadeali veliko izgub.

Radijsko poročilo o novi nemški ofenzivi v Sloveniji
New York, 28. feb. — Jutra ne radijske vesti so vključevala

PREDSEDNIK ODREDIL NABORNI PREGLED ZA 5.000.000 MOŽ, KI SO IZVZETI IZ VOJAŠKEGA SLUŽBOVANJA

Washington. — Medtem, ko so se predstavniki Ameriške farmske zveze v Washingtonu potegovali za nadaljino upoštevanje izjemnosti od vojaške službe za farmske delavce, je pa predsednik Roosevelt nenadno odredil, da se mora takoj ukreniti vse potrebno za naborni pregled pet milijonov moških, ki so bili izvzeti od vojaškega službovanja zaradi svojih poklicev. Izmed teh pet milijonov bodo naborne oblasti izbrale 1.200.000 mož, ki jih armada potrebuje.

Kopije predsednikovega tozadevnega odloka so že bile razposlane krajevnim nabornim uradom, ki so dobili nalogo, da natančno preiščejo in dožejo kako važen in za vojno nujen je poklic ali delo posameznih moških, ki so bili izvzeti od dolžnosti vojaškega službovanja zaradi uposlitve v važni vojni industriji in drugod.

Nova določba bo vključevala vojaški naborni pregled za 900 tisoč mladih moških v starosti od 18 do 25 let. Vsi ti so bili dozdaj smatrani za važne delavce v industriji in drugod, a sedaj pa bodo izmed njih izbrani dodatni vojaki za ameriško armadno silo.

General Hershey, ki je ukazal razposlati krajevnim nabornim uradom prepis predsednikove odredbe, je obelodanil vsebino navodil podanih tem uradom in iz te je razvidno, da bodo poklicani na naborni pregled moški od 18 do 37 leta starosti in sicer vsi oni, ki so bili od vojaškega službovanja izvzeti ter dodeljeni v razred 2-A, 2-B, 2-C in 3-C. Od teh bodo predvsem prišli v poslušanje mlajši moški brez otrok in samski mladeniči do 26. leta starosti.

brani dodatni vojaki za ameriško armadno silo. General Hershey, ki je ukazal razposlati krajevnim nabornim uradom prepis predsednikove odredbe, je obelodanil vsebino navodil podanih tem uradom in iz te je razvidno, da bodo poklicani na naborni pregled moški od 18 do 37 leta starosti in sicer vsi oni, ki so bili od vojaškega službovanja izvzeti ter dodeljeni v razred 2-A, 2-B, 2-C in 3-C. Od teh bodo predvsem prišli v poslušanje mlajši moški brez otrok in samski mladeniči do 26. leta starosti.

Zmaga v Burmi

Zavzniki so izvojevali prvo večjo zmago v Burmi, ko so v dveh tednih razbili japonsko armado 8000 mož v džunglah okoli Arakana, severno od Alkijaba v jugovzhodni Aziji. Japonci so bili počasi potisnjeni nazaj, nato so bili razcepčeni na več oddelkov, zatem pa so bili posamič pobiti. Le nekaj jih je pobegnilo skozi džunglo proti jugu, nekaj pa se jih je podalo.

Japonci so pričeli s prodiranjem v namenu, da uničijo dve indijski diviziji in nato vlderejo v Indijo. Spočetka so imeli lepe uspehe, tako da so že naznanili, da so bili Angleži premagani. Nato pa so Angleži pričeli s protinapadi, s katerimi so japonsko armado razsekali na več oddelkov in jih uničili.

Italijanska fronta

Na fronti pri Anzio so Angleži pričeli ofenzivo ter so z naskokom zavzeli dva močno utrjena kraja jugozapadno od vasi Carroceto. — Angleži so pričeli ofenzivo po odmoru skoro enega tedna.

Oživele so tudi artilerijski boji in ameriški težki topovi so preprečili več nemških poskusov, da bi vdrl v ameriško črto.

Pri Cassinu so se pričeli Nemci posluževati novega 17 centimeterskega topa na železniškem vozu, ki strelja na večjo razdaljo kot katerikoli zavezniški top, v splošnem pa imajo zavezniki premoč v artileriji.

Zavezniški strmoglavec so včeraj bombardirali Littorio in Guidonia letališči blizu Rima.

Neka ameriška križarka se je pridružila artilerijskemu dvoboju in je razbila neko sovražno artilerijsko postojanko visoko v hribih.

Nabiranje papirja in pločevinastih kant

New York. — Začenši v sredo tekočega tedna, bo Sanitarni departament mesta New Yorka redno vsako sredo pobiral po mestu star papir in prazne živilske kante ter slične stvarne za uporabo v vojni industriji.

Mesto bo dalo vsako sredo na razpolago tisoč truckov za pobiranje starega papirja in drugih stvari in gospodinje so naprošene, da ob sredah postavijo ves shranjen star papir in kante ven, da bodo mestni delavci lahko redno pobrali tedenske zaloge, ker je zahteva po pločevinah in papirju v industriji velika in se mora gledati nato, da se porabljenih živilskih kant in porabljenega časopisnega in sličnega papirja ne bo zametavalo.

RACIJSKI DROBIŽ

New York. — Gospodinje naj se pripravijo na še eno dodatno vojno uvedbo, ki je stopila v rabo te dni — uporabljanje racijskega drobiža, (ration tokens) katerega mora imeti na rokah vsak trgovec in mesar, da bo mogel dati svojim odjemalcem nazaj točke, kadar bo tako nanesla potreba.

Znamke v knjižici št. 4 so namreč vredne vsake deset točk (points) in kadar se kupi recimo funt mesa, ki stane samo šest točk, tedaj dobimo nazaj od znamke, ki smo jo dali mesarju, štiri točke drobiža. Ta drobiž je plave in rdeče barve ter novečrne oblike, a ni iz kovine narejen.

Živečna vlada administracije pravi, da bo ta drobiž prihranil vladi mnogo papirja in denarja, ker bo knjižica št. 4 zadovala za dve leti z novim načinom odštevanja točk pri nakupovanju živilskih potrebščin.

Vsaka gospodinja naj si zapomni, da je vsak "token" vredni toliko kot ena točka, a vsaka znamka v knjižici št. 4, pa ima vrednost deset točk. To je poglavito vedeti, ker drugače se zdi ta odmerljiva novotarija nekoliko konfuza.

Znamke Y in Z v knjižici št. 3 bodo ostale v veljavi do 20. marca za nakup mesa, masla, itd.

Zelene znamke K, L in M bodo ostale v veljavi do 20. marca za nabavo vključnega ali predelanega živeža.

Modre znamke v novi knjižici št. 4 bodo ostale v veljavi do 20. maja in sicer po sledečem redu: 8-A, 8-C, 8-D in 8-E — s temi znamkami se bo moglo dobiti predelan živež, suh fižol, rozine, suho sadje, itd. Vsaka znamka ima vrednost deset točk.

Rdeče znamke v novi knjižici št. 4 bodo tudi v veljavi do 20. maja po sledečem redu: — 81A, 8-B in 8-C — s temi znamkami se bo dobilo meso, maslo, be, namizno olje, presno maslo, itd. Vsaka znamka ima vrednost DESET točk.

"GLAS NARODA"
(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slavens Publishing Company, (A Corporation)
Frank Slavens, President; Ignace Hudec, Treasurer; Joseph Lapsha, Sec.
Place of business of the corporation and address of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

51st Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.

Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

ZA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDRUŽENE DRŽAVE IN KANADO:
\$7.—; ZA POL LETA \$3.50; ZA ČETRT LETA \$2.—.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izven sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
Telephone: CHelsea 8-1243

UGIBANJA O RAZREŠITVI JUGOSLOVANSKE K R I Z E

Nekateri londonski krogi so mnenja, da bi bilo morda mogoče najti vsaj nekakšno začasno solucijo težavne in zamotane jugoslovanske krize na ta način, da bi se ustnovilo vojaški diktator ali vlado, ki bi prevzela posle z enim ednim ciljem, namreč, da zedini vse narodne sile v borbi proti zavojevalcu.

Politični zapletitjaji, katere je prinesla s seboj borba Jugoslovancev, so tako zamotani—kraljeva vlada v izgnanstvu, ki se nahaja v Kairu se skuša postavljati po robu partizanski provizorični vladi, ki je bila sestavljena doma v Jugoslaviji — da je Churchill sam izjavil, da jih morda ne bo mogoče razrešiti prej, dokler ne bo narod sam povedal kaj hoče.

Trenotno pa je seveda važno le vprašanje čisto vojaškega značaja, namreč, kako združiti pod eno samo in edino zastavo vse Srbe, Hrvate in Slovence, tako da bi se podredili eni sami vojaški oblasti, ki bi nadomestila politično vlado kralja Petra. Morda bi bila taka vojaška vlada pravilna in unesna rešitev. Cilj bi bil vsakega zedinjenje vseh Jugoslovancev v zunanjem svetu, in njih spojitve s Titovo osvobodilno narodno vojsko, v svrhu skupnega vojnega napora, v katerem bi vsa politična vprašanja ostala nedotaknjena do konca vojne.

Dvoje bi bilo potrebno v svrhu dosege tega cilja: Najprej bi moral biti odstranjen vojni minister Mihajlovič, katerega pozicija je postala nemogoča po zadnjem govoru Churchilla. Drugič, bi bilo treba najti močno osebnost srbske narodnosti, ki bi mogla pridobiti zase in pomiriti nezaupanje gotovih vplivnih srbskih elementov.

Nekateri opazovalci so prepričani, da bi bil general Simović, bivši ministerski predsednik in vrhovni vodja ljudske revolucije z dne 27. marca 1941, ki je bila naperjena proti Nemcem, morda zdaj pripravljen, da vstopi v vojaški direktorat. Ta srbski vodja je pretekli teden po dolgem molku zopet stopil v javnost, ko je čisto nepričakovano govoril svojemu narodu preko radia, ter svojim slušalcem prigovarjal, naj se združijo okoli maršala Tita in podpirajo njegovo akcijo.

Delikatno vprašanje, ki je jako težko, katero bi bilo pa vseeno potrebno rešiti tudi v slučaju ustanovitve vojaškega direktorata, je razmerje med Titom in Petrom. O tem bi bilo mogoče razpravljati, ako pride kralj Peter v London.

Pričakuje se, da bi imel Tito prvo in dominantno vlogo v vsakem vojaškem kabinetu — že radi tega, ker je na čelu vseh borbenih sil na terenu. — ONA.

POGLED IZ WASHINGTONA NA JUGOSLAVIJO

Napisal Carl Hartman (ONA)

Zedinjene države podpirajo napore Velike Britanije, ki si prizadeva, da premosti prepado med maršalom Titom in kraljem Jugoslavije, Petrom, dočim je videti, da je Rusija pripravljena, da sledi.

To je mnenje, ki prevladuje danes v krogih, ki se bavijo s formiranjem zunanje politike Zedinjenih držav Amerike.

Ta prizadevanja bi mogla uspeti, ako se posreči prirediti osebno srečanje med Josipom Brozovičem, organizatorjem delavskih uni, ki je postal vojak in maršal, ter 20-letnim šolarjem, ki je po slučaju Peter Karadžordžević, kralj Srbov, Hrvatov in Slovencev. Pred nekaj tedni so se bile razširile govorice o tem srečanju, toda vse kaže, da ni prišlo do njega.

Največja zapreka med kraljem in Titom je Petrov vojni minister, general Draža Mihajlovič, o katerem je decal prime minister Churchill v tork, da je ... "polagoma zdrsnil v pozicijo, v kateri so nekateri njegovih poveljnikov barantali in se pobotali z italijanskimi in nemškimi četami."

Titovo udarjanje na Nemce pa je, glasom zatrdila Churchill, motilo le sporazume s sovražnikom, tako da je vojni minister poskušal, da se ga znebi.

Prime minister Churchill je dodal s pomembnim poudarkom, da Mihajlovič ... "deluje v imenu jugoslovanske vlade."

Titove čete in Mihajlovičovo moštvo se kar naprej bore med seboj. Velika Britanija in Zedinjene države nujno pozivljajo Petra, naj zavzame svojega vojnega ministra in naj reorganizira svojo vlado. Dozaj še ni videti, da bi bil pripravljen to storiti. O Titu pa poročajo, da je z naslednjimi besedami obsodil kralja in dinastijo: "Monarhija ni bila najboljši primerno sredstvo za okrepitev bratskih odnosov med narodi Jugoslavije ... Peter II je postal že od vsega začetka središče,

okoli katerega so se zbirali vsi stari reakcionarji, ki so pogubili našo zemljo."

Peter je izgubil mnogo podpore v teku zadnjega časa, toda britanski vnanji urad in naš State Department sta še vedno mnenja, da pomeni njegova rodbina Srbom v Jugoslaviji velik in važen simbol.

Uradno stališče Moskve je v skladu s stališčem Velike Britanije in Zedinjenih držav. Vse tri velesile priznavajo kralja Petra kot legalnega načelnika jugoslovanske države, Tita pa kot najbolj važni element odpora proti Nemcem.

Toda pozabljati ne smemo, da je Sovjetska Rusija nedavno zadala zamejni vladi v Kairu hričko zaščitno, ko je odklonila ponudbo ministerskega predsednika Parića, da skleneti Jugoslavija in Rusija pogodbo medsebojnega prijateljstva. Sovjeti so takrat izjavili, da pravi čas še ni prišel za ta korak, ter so obenem spomnili jugoslovansko vlado na dejstvo, da je bila ruska ponudba odklonjena poleti leta 1942.

Iz urada Slovenskega ameriškega narodnega sveta

3935 W 26th St. Chicago 23 Ill.

Churchillovo poročilo o Jugoslaviji.

Ko e premier Velike Britanije, Winston Churchill poročal 22. februarja 1944 v angleškem parlamentu o vojaškem in političnem poteku vojne, je izrekel sledeče besede o pakožu ju v Jugoslaviji.

Odpor na Balkanu.

Na oni strani Jadranskega morja, v širnem gorskem okrožju Jugoslavije, Albanije in Grške, katerih površje mogoče meri 800 milj od severa do juga in od 300 do 400 milj od vzhoda do zapada, je v polnem razvoju silni in veličastni odpor napram nemškemu napadalcem. S predajo Italije, s katero menim, je imela nekaj opraviti tudi Britanija, ki se je borila proti Italijanom od poletja 1940, s to predajo je 62 italijanskih divizij prenehalo biti sovražni, bojeveni faktor.

Izmed teh je bilo 43 divizij razpuščenih in zaslužnih po Nemcih, najbrž brez vsake zaščite, ki se tiče vojnih ujetnikov. Deset divizij je bilo razkropljenih od balkanskih goričev in devet divizij, katere so bile nastanene v južni Italiji ali v Sardiniji in Korziki, je pristopilo na stran zavezniškov.

V tej situaciji je Hitler zaključil močno ojačiti balkanski položaj in danes ni nič manj kot 20 nemških divizij zaposlenih na Balkanu. S tem hočem reči, da je 25 nemških divizij v Italiji, izmed katerih se devet udeležuje v tekoči bitki pred Rimom, nadaljnjih 20 divizij pa po prostranem Balkanu. Lahko bi te bile za nas še slabše uposlene.

V Jugoslaviji, vzlic najbolj zverinskim in zločinskim okrutnostim in represalijam, ki jih vrše Nemci bodisi napram talcem ali vsakim prebivalcem vključno ženske in otroke, nadkrčujejo partizanske sile. Nemci si laste glavna mesta in skušajo držati železnice v obratu. Njihove kolone lahko maštrajo po deželi sem in tja, lastujejo zemljo, na kateri so nastanjene, toda nič drugega: vse ostalo pripada hrabrim partizanom.

Nemške izgube so bile zelo velike in kar se prave borbe tiče, prekašajo partizanske izgube. Toda hladnokrvno ubijanje talcev in civilistov povečava nemški račun in povečava naš obračun z Nemci.

Tekmoči v Jugoslaviji.

V Jugoslaviji se borita dve glavni sili. Najprej so guerilske čete generala Mihajloviča. Te so se prve podale v boj in zastopajo do gotove mere silo stare Srbije. Nekaj časa po zlomu jugoslovanske armade so te sile vodile guerilske boje proti Nemcem. Nismo jim mogli pošiljati kakšne pomoči ali potrebščin, razen nekaj izmetkov iz aeroplanov. Nemci so se maščevali za vsako guerilsko aktivnost s postreljanjem

porodilo narodno in zedinjevalno gibanje. Komunistični elementi so imeli čast biti začetniki tega gibanja, a ko se je slednje povečalo v moči in števili, se je pojavil razvoj preoblikovanja in zedinjenja in narodni zanos se je spočel. Partizani so našli v maršalu Titu izvrstnega voditelja, slovečega v borbi za svobodo. Ne sreča je, mogoče neprepredljiva, da so te sile trčile v silo generala Mihajloviča. Partizansko gibanje je prekrizalo ugodnosti, ki so jih Mihajlovičevi poveljniki nudili sovražniku. Potrudil se je Mihajlovič, da partizane ugonobi.

Nastalo je mnogo tragičnih bitk in sporov med ljudmi ene in iste rase in dežele, katere nesrečo je povzročil le naš skupni sovražnik. Sedaj so sledile maršala Tita nekoliko krat številnejši od pripadnikov generala Mihajloviča, ki nastopa v imenu jugoslovanske kraljeve vlade.

Gotovo je, da so partizani maršala Tita edini ljudje, ki se danes obetno borijo z Nemci. Že mnogo časa se posebno zanimam za gibanje maršala Tita in sem skušal na vse načine dati mu pomoč.

Britanska misija mu pomaga

Moj mladi prijatelj, profesor na vsučilišču v Oxfordu, stotnik Deakin, sedaj poročnik polkovnik Deakin, odlikovan za izredno službo, je šel v Jugoslavijo skoraj pred enim letom, potem parašutist in se je nahajal osem mesecev v glavnem stanu maršala Tita. Neke sta bila oba ranjena od iste bombe in sta postala prijatelja.

Od polkovnika Deaka smo dobili živo sliko o celi borbi in njenem osebnju. Zadnje jesen smo poslali večjo misijo pod načelnostjo brigadija My-Leana. Člana tega parlamenta za okraj Lancaster, in on se je pridružil vnanjemu ministru in menil v Kairu, da nama poroča. Sedaj se je izkrcal v Jugoslaviji s parašutom.

Zbornice smem zagotoviti, da bomo napravili vse korake v naši moči, da pomagamo in vzdržujemo maršala Tita in njegove hlabre čete. Poslal mi je pismo za časa mojega bolehanja in od tistega časa si vedno dopisujeva in se strinja. Nameravamo ga podpirati z vsemi močmi, ki so nam na razpolago, imajo v vidiku naše glavne obligacije.

Kaj je potem položaj kralja Petra in jugoslovanske vlade v Kairu?

Kot sedemnajstletni mladenič je kralj Peter pobegnil iz pesti regenta Pavla in z novo jugoslovansko kraljevsko vlado je naše zavetje v tej deželi. Mi se ne moremo na noben način z njimi razdružiti. Brez dvoma je izgubil veliko ugleda pri partizanih, ker se njegova vlada pajaša z generalom Mihajlovičem in njegovimi podrejenimi poveljniki.

(Nadaljevanje na 3. str.)

RAZGLEDNİK

Kaj vse kradejo

Ze to ni majhna stvar, kdo izmakne kaj malega, skriva v žep in naglih korakov odide. Če pa kdo odpelje kar celi truck, to pa ni vsakdanja stvar. In to se je te dni zgodilo v Priladelpihi, ko je nek azmovič odpeljal cel truck sladoleda. Kam ga je neki djal? Pojesti ga ni mogel in prodati tudi ne.

V Somerville, Mass., pa so tatoviči odpeljali truck s 180 ducati jaje. — To so imeli velik šmar!

Lovci, na volka!

Tam po močvirjih, ki so porasčena z gosto travo, okoli North Bergena se klati volk. Nadzornik za divjačino v Hudson okraju William Kuhn pravi, da je bil volk najbrže okoli Božiča z vlakom pripeljan iz severnih krajev, pa je že dobil priložnost, da je ušel. Lovci, nabijte svoje puške in pojdite nad volka!

Nemški častniki so pobegnili

Kako junaški so nemški častniki, so prav jasno pokazali, ko je bilo pri Čerkasiju obkoljenih deset nemških divizij. Odhajati so z aeroplani in ko so se aeroplani dvigali, so klicali vojakom: "Držite, pomoč pride kmalu!" In vojaški so se borili dalje, ko so njihovi častniki odhajali. Borili so se do konca in 52.000 jih je bilo ubitih.

Ako bi pobegnil kak naveden vojak in bi bil pozneje zasaden, bi bil vstreljen kot dezerter v vojni, častniki pa so junaški, ker so rešili svojo kožo. Nemški narod se od tega zgleda lahko učiti, kake voditelje ima.

Samo 22 rojstnih dni v 92 letih

V New Yorku živi Mrs. Julia G. Bernheimer, ki je danes dopolnila 92 let. Imela je pet sinov, katerih najstarejši se je bojeval v špansko-ameriški vojni pred 45 leti. Rojena je bila 29. februarja 1852 in četudi obhaja danes svoj 92. rojstni dan, bo imela samo 22 svet, kajti v resnici je imela samo 22 pravih rojstnih dni v celem svojem dolgem življenju.

Pri vsem tem, da je stara že

92 let, pa skrbno zasleduje vojno in vsak dan bere časopise in je pri najboljšem zdravju.

V času prve svetovne vojne je prešla nogavice za Rdeči križ in sedaj tudi za Rdeči križ zavija zavijke.

Mrs. Bernheimer se je poročila leta 1870. Njen mož Leopold je imel veliko krojačnico in je izdeloval vojaške uniforme za severno armado v državljanski vojni. Živi s svojim sinom Sydneyom, ki je bil v špansko-ameriški vojni.

Plačal je dobre obresti

Bilo je pred dvasdesetimi leti, ko je bil iz kaznišnice v Des Moines, Iowa izpuščen nek kaznjeneec. Ravnatelj kaznišnice mu je dal 10 centov za vožnjo domov na polnični železnici. Te dni pa je ravnatelj bivši kaznišeneec poslal dvajset dajmov.

To je pismo!

Uredništvo je prejelo pismo naslednje vsebine:

Glas naroda
Kod Poteče Vash Poper conee taga masca pa conejate pošlati jast nočem vač te ceromone jost dobim Vash Poper aukrat aly dvakrat no teden pa she tokrat ni to Pravo nomeho.
J. G.

Cquote — no more.
Kaj ne, dragi čitatelj, da vse razumeš, kar je možak pisal?
H—

"SPANISH IN 20 LESSONS" — Špansčina v 20-ih nalogah. — Špansko-angelska slovnica. — Spisal jo je R. D. L. Curtiss.

Ta knjica je popolna in prav nič prikrašana. Od prve do zadnje strani je je popolnoma ista, kot jo je pisatelj napisal in kot je bila prvotno izdana za višjo ceno. Cena je zato nizka, ker so se porabile prvotne tiskarske forme, in ker je pisatelj sprejel nižjo ceno.

Pa tej priprsti stopnjevalni metodi vam Corinta pomaga, da se lahko naučite špansčine.

To praktično učenje ima kar najmanj nezanimljivih in zapletenih slovničnih pravil ter vas nč brati, govoriti in razumeti špansko.

Prodanih je bilo že nad 2.000.000 Cortinovih knjig.

Corintova kratka metoda so celohell učitelji, profesorji, šole, poslanstva in ekspedite trdke po celem svetu. Je praktična, priroda in uspešna.

KNJIGARNA SLOVENIC PUBLISHING COMPANY, 216 West 18th Street, New York N. Y. — Cena je samo \$1.—

TO JE KNJIGA, KI JO BOSTE RADI
IZROČILI SOSEDU, DA JO PREČITA

THE INCREDIBLE TITO

Man of the Hour

V angleščini izpod peresa slovitega pisatelja
Howard Fast-a

Povest o bojih Jugoslovancev za svobodo, o čemer ni bilo pisano še nikdar poprej.

"Najbolj razburljiva povest
v 27 letih!"

Stane 25c v uradu — 30c po pošti.

Ker je zaloga teh knjižic zelo omejena, je priporočljivo, da pošljite naročilo prej ko mogoče. K naročilu priložite v dobrem zvniku gotovino oz. znanke (Združenih držav). — Naročite lahko pri:

KNJIGARNA SLOVENIC PUBLISHING
COMPANY
216 West 18th Street New York 11, N. Y.

ČITATELJEM je znano, kako se je vse podražilo, in ravnotako tudi tiskovni papir in druge tiskarske potreščine. Da si rojaki zagotovijo redno dopeljiljanje lista, lahko gredo upravitelstvu na roke s tem, da imajo vedno, če le mogoče, vnaprej plačano naročnino. ALI NE BI OBNOVILI SVOJO NAROČNINO ŠE DANES?

GLAS NARODA

Kratka Dnevna Zgodba

O DEKLICI, KI NI MOGLA JOKATI

(Konec.)

Kakor velika sladkost, kakor blagoslovljena radost sve- te noči, ko zavroni k polnočnici, je šlo v tistem hipu čez de- klacio, čez njeno srce, čez njene misli. Zaspala je v tej rajski radosti, v tem posvečenem upa- nju, da sama ni vedela, kdaj. Ko se je zarana zbudila, tuja ni bilo več v hlevu.

A njegove besede je ohrani- la globoko v srcu — nank- njegov, njegovo sladko obljuba.

In je trpela voljno. Poprej- je služila in delala neusmilje- ni gospodinjji iz strahu pred- njo in hudo njeno jezo, a z- brilo nevoljo in s tajno, le s- silo pritajevano jezo. A zdaj- je služila in delala z ljubezni- jo. Zdaj je pretrpela žaljive besede, boleče udarce in vse drugo trpinčenje s tiho vdanos- tjo. Tolažila se je s tihim upanjem, skritim globoko v sr- cu: "Potrpim za pokoro, da- zadobim milost solz."

A glej, gospodinja jo je zdaj- preganjala in trpinčila s po- dvojeno hudobijo. Bilo je, ka- kor da bi deklacija krotkost le- razpikavala in huje podžiga- vala plamen njenega srca.

Dogodilo se je nekega večer- a, da je zadržala deklacio po- nesreči pri studenei vrči.

Gospodinja je zaslišala v ku- hinjo, kako je zašklebetalo, ko- je padel z vodnjakov ograje- na kamenito ploščo ob vodnja- ku. V hipu je bila na pragu.

Ko je videla nesrečo, ji je prvi naval jeze kar zapel govo- rico. Lovila je sapo, kakor bi- jo hotela zadušiti. A kaj kma- lu je zabesnela: "Ah, seme ci- gansko, vse mi polomiš! Svojo- hudo bi bila razbila, ne vrča! Počakaj, pa ti jo jaz!"

Oh zidu tik praga je ravno- lonela otka. Gospodar jo je- poslonil tja. Pravkar jo je bil- prinesel od kovača. To otka- je zagrabil besneča žena in z- vso močjo proti deklaciji. Na- srečo je skočila ta še v zadnjem- hipu naglo na stran, sicer bi jo- zadela otka v glavo.

Ko je gospodarica videla, da- je otka izgrešila cilj, se je sa- na zagnala proti studenei. De- klacija, ki se je upravičeno ba- la, da se je razljutena gospodi- nja loti z otko, se je spustila v- obupen beg.

"Le beži, ciganska hči, ci- ganske matere!" je vpila za- njo od jeze obsedena kmetica. "A da se ne prikažeš več v- mojo hišo, sicer te ubijem!"

"Ne pridem več, ne pridem!" je odstrahu jokalo zbegano sr- ce bežeče deklacije. Vsa plaš- na je hitela iz vasi. V vasi ni- imela nikogar, ki bi se mogla- in upala v tej stiski zateči k- njemu.

A ko je stala samotna sredi- ceste zunaj vasi, se je vpraša- la vsa obupana:

"Kam zdaj?"

Pod milim Bogom ni vedela- za kraj in mesto, kamor bi se- obrnila, kamor bi se zatekla.

Angleški Molitveniki

V krasni vezavi, najfinej- šega izdelka.

"KEY OF HEAVEN" v firmi usnju \$1.50

"KEY OF HEAVEN" v imitiranem usnju \$1.—

Naročite pri:

SLOVENIA PUBL. CO.
216 West 18th Street
New York 11, N. Y.

Deklica ob križu zastirni v- njo kakor v prikazen. Z veli- kim oči, napol začudenimi, napol plašnimi strmi v prih- ajajočo.

Glej, naravnost proti še sve- žemu grobu zavije jokajoče de- kle. In se vrže na molčečo go- milo in med božnim, hlipečim jokom, da se stresa in zvija vse malo, slabotno telesce, pro- si in kliče:

"Vstanite, o mamica, in mi- dajte jesti! Ne mleka mi ne- dajo nova mati, ne pogarče, ni- ti ovsnega kruha ne. Ko so- ata doma, mi dajo ata. A no- coj jih ni! In nova mati so- me tepli in me napodili iz hiše in so hišo zaklenili! O, mami- ca, pa ležem k vam!"

Z malimi, slabotnimi rokami- prične odkopavati grob.

A kmalu se utruji, kmalu- odpovedo prstki

"Tudi vi me ne marate, o- mamica, tudi vi mi ne odpre- te? Kam in k komu pa naj- grem, če ne k vam, mila ma- mica?"

In jeka in ihti, da bi se smi- lila celo neusmiljeni smrti. Le- grobovom se ne. Ti molče svoj- večni molk.

In glej, tedaj je spet šlo ono- neznano čez deklacio, sedečo ob- križu, opazujočo ta žalostni- prizor. Spet ji je zavelo skozi- srce in dušo ono čudežno ka- kor v tisti, noči, ko ji je govoril- berač tuje one tolažljive bese- de in ji je vtil v srce novo upa- nje, in kakor ji je zadrželo- skozi srce in dušo pred hipom- ko se je bila vsa pogreznila v- trpeče lice Matere Marije in v- neskončno neno bo.

In tedaj, o čudo nebeško, o- milost božja, tedaj začuti nena- doma z drhtečim strmenjem, v- očeh vlažno — solze ji privro- iz oči, zdrknejo ji tonle in ven- dar hladilne po bledem, shuj- šanem licu — hipoma na glas- zajoka

Videla je bila pravkar naj- žalostnejše na vsem svetu bož- jem: Mater ki gleda svojega- ljubljenga otroka, kako umira- v najstrašnejših bolečinah, pa- mu ne more pomagati z vso ne- skončno materinsko ljubeznijo — in trpeče dete, ki bi ado iz- groba izkopal in priključilo- rajno mamico, pa je ne more- z vso svojo voljo.

IZ URADA SANS-A

(Nadaljevanje z 2. strani.)

Položaj je zamotan

Mi la tem otoku smo pove- zani na monarhistična načela in imamo mnogo skušen? o do- brotah ustavne monarhije. Ne- želimo, niti nimamo namena vsiljevati naše lastne ideje, ka- terikoli deželi. Grčija, Jugo- slavija in Italija, bodo imele- popolno svobodo dočeti obli- ko svojih vlad, v kolikor smo- mi prizadeti, potem ko bo ljud- ska želja dognana v mirnih- okoliščinah.

Med tem časom pa je polo- žaj nekoliko kompliciran in- upam pridobiti zaupnico zbor- nice, da ga z vnanjim minist- rom razmotava kolikor se da- skupaj z našima zaveznicama- Rusijo in Ameriko, o katerih- me veseli poročati, da pošljata- svoji komisiji maršalu Titu.

Naši občutki tukaj in dru- god slede načelu, da zaupamo- onim, ki zaupajo nam in da- skušamo brez predsodkov in- brez razlike napram politične- mu nagnenju pomagati onim- ki udarijo za svobodo izpod- nemške oblasti in prizadeajo- sovražniku največje škode.

S tem sem podal zbornice- najpoponejšje poročilo o tem- težavnem in nekoliko nežnem- položaju v Jugoslaviji. In v- tem času ne želim k temu nič-esar- postaviti. Moje besede so- skrbno izbrane, kajti položaj- je kompliciran.

Mirko G. Kuhel,
izvršni tajnik.

Jutri se prične kampanja za Fond Rdečega Križa. — Vaš Rdeči Križ je ob strani mož in očetov, bratov in si- nov ter hčerk, ki so v vojski in se v slučaju potrebe obr- nejo na Rdeči Križ. — Pomagajte, obdržite Rdeči Križ ob- njegovi strani z vašim prispevkom Vojnemu Fondu Rde- čega Križa za 1944. leto.

Več kot 35,000,000 možem, ženam in otrokom v 30 deže- lah inozemstva, je bilo pomagano skozi vojno pomoč s po- trebsčinami, ki jih je poslal Rdeči Križ v Ameriki in Mednarodni Odbor Rdečega Križa. Pomagajte vzdrževati- to delovanje!

PRISPEVAJTE V VOJNI FOND RDEČEGA KRIŽA ZA 1944. LETO!

PROSLAVA V MAJESTIC THEATER LEPO USPELA

Zadnje nedeljo se je vršila v- Majestic Theater pod pokrovit- elstvom National Council of- American-Soviet Friendship- organizacije velika prireditve- v počast 26-letnice rdeče arma- de. Priredba je v vsakem ozi- ru lepo uspela. Sedeži so bili- vsi zasedeni in program je ob- činstvo zadovoljil.

Med govorniki je bil sena- tor James E. Murray iz Monta- ne, dalje Zlatko Baloković, predsednik newyorškega Vse- slovenskega kongresa, kapitan- Belikov, vojaški zastopnik so- vjetske ambasade, polkovni- poročnik Ralph E. Ladue, pred- stavniki ameriške armade; Ka- rel Hudec, gen. konzul zamej- ne češke vlade; prof. Ignac- Zlotowski, ki je govoril za- poljsko narodnost; ter dr. An- nette Rubinstein, ki je pred- stavljal žensstvo.

Dramatična predstava, kate- ro je sestavil Raphael Hayes, in vodil Charles Polachek od- Poljskega delavskega gledališ- ča, je vključevala pevске, dra- matične in plesne točke. Sode- lovala so sledeče skupine: U- krajinski pevski zbor "Leonto- vich", plesna ruska skupina "Radišev"; armenska plesna- skupina "Seda" ter jugoslo- vanska pevška skupina pod- vodstvom Mr. Goranina, v ka- Repie in Olga Turkovich.

Armenski pevec Martin Keo- shian je podal nekaj armenskih-

NOVO ZALOGO PRIČAKUJEMO SREDI MARCA

NOVA IZDAJA
Hammondov
SVETOVNI
ATLAS
V njem najdete zemljevide- vsega sveta, ki so tako po- trebni, da morate slediti da- našnjim poročilom.
Zemljevidi so v barvah.
Cena 50 centov
Naročite pri: "G L A S U NARODA", 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

VAŽNO NAZNANILO

Urad za rekonstrukcijo in- rehabilitacijo Jugoslavije (UN- RRA) išče sposobne osebe, ki bi- bile pripravljene prevzeti slu- žbo za to delo.

Potrebujemo se:
učitelji,
profesorji,
tehnični inženirji,
zdravniki,
zobozdravniki,
eksekutivni uradniki,
socialni delavci,
bolničarke,
streceznice —

in raznovrstni drugi profesio- nalcii jugoslovanskega pokole- nja. Med te spadajo bodisi tu- rojeni ali naturalizirani jugo- slovanski Amerikanci, ki imajo- potrebne kvalifikacije in spo- sobnost za rekonstrukcijsko in- reliefno delo.

Tisti, ki so zainteresirani v- tako delo in službo, naj se obr- nejo pisмено v angleščini na- naslov:

LOUIS ADAMIC, Maford,
New Jersey.

PRIPRAVITE SVOJE PRIJAVE ZA TAKSE TAKOJ.

(OWI) — Urad za notranje- dohodke pozivlja vse dnevni- čarje in uradnike, da prijavi- jo svoje dohodke in Victory- tax kakor hitro dobijo obračun- zadržanih taks, ki jim jih- sedaj dajo delodajalci.

One obračune jim mora de- lodajalec izročiti do konca ja- nuarja in ti obračuni kažejo- koliko so posamezniki zaslužili- in koliko taks jim je bilo zadr- žanih v letu 1943. Tako bo imel- dnevničar ali uradnik glavne- številke z izpolnjene svoje ob- jave.

Urad priporoča, da je zelo- koristno, če vsakdo to stori- čim prej. Glavni vzrok za- pospešenje je, da bi mogli do- ločiti do 15. marca, ki je zad- nji dan za prijavo, koliko dav- kov morate plačati. Nekateri- dolgujejo mnogo, drugi samo- malo, tretji pa dobite še kaj na- zaj. Sami sebi ste dolžni, da- to hitro razčistite. Najenostav- nejši način je, da takoj izpol- nite formular. Ako ga pošlje- te takoj, pomagajte davčnemu- uradu, da zaključi vaš račun.

Jugoslovanski pomožni od- bor v Ameriki. — slovenska- sekcija 1840 W. 22nd Place, Chicago, potrebuje podporo- vsakega rojaka, da lahko iz- vrši svoje tako nujno potre- bno delo v pomoč našim v- domovini.

ZA
SKLEPNIH MIŠIČAH
DOBITE
PAIN-EXPELLER
Od leta 1867...
Zanesljiv liniment za družino

NAŠI ZASTOPNIKI

California:
San Francisco, Jacob Laushin*
Colorado:
Pueblo, Peter Culig
Walsenburg, M. J. Rajuk*
Indiana:
Indianapolis, Fr. Markich
Illinois:
Chicago, Joseph Berčič*
Chicago, J. Fabian (Chicago, Cice- ro in Illinois)
Joliet, Jennie Bambich
La Salle, J. Spelich
Mascoutah, Martin Dolenc
North Chicago in Waukegan, Math- Warsek
Michigan:
Detroit, L. Plankar*
Minnesota:
Chisholm, J. Lukanich
Ely, Jos. J. Peschel
John Teran, Ely, Minn.
Evelth, Louis Gouze
Gilbert, Louis Vessel
Montana:
Roundup, M. M. Pantan
Nebraska:
Omaha, P. Broderick
New York:
Gowanda, Karl Strnišča*
Little Falls, Frank Masle*
Worcester, Peter Rode*
Ohio:
Barberton, Frank Troha*
Cleveland, Anton Bobek, Charles- Karlinger*, Jacob Resnik
Girard, Anton Nagode
Lorain, Louis Balant, John Kums- Youngstown, Anton Elkelj
Oregon:
Oregon City, J. Koblar
Pennsylvania:
Bessemer, John Jevnikar
Conemaugh, J. Brezovec*
Coverdale in okolica, Jos. Paternel- Export, Louis Supancič*
Farrell, Jerry Okorn
Forest City, Math Kamin*, Frank- Blodnikar
Greensburg, Frank Novak
Homer City, Joseph Kerln
Imperial, Vence Palech
Johnstown, John Polantz*
Krayn, Ant. Tanželj
Luzerne, Frank Balloch
Midway, John Zinst*
Pittsburgh in okolica, Philip Progar- Steelton, A. Hren
Turtle Creek, Fr. Schifrer*
West Newton, Joseph Jovan
Wisconsin:
Milwaukee, West Allis, Frank Skok*
Sheboygan, Anton Kolar
Wyoming:
Rock Springs, Louis Tauchar*
Diamondville, Joe Rolich
(*Zastopniki, ki imajo poleg ima- na *, so upravičeni obiskati tudi dru- ge naselbine v njih okraju, kjer je kaj- naših rojakov naseljenih.)
Vsak zastopnik izda potrdilo za svo- to, katero je prejel. Zastopnike topla- oroprotamo.—Tiskava "Glas Naroda"
Podprite napad! — Kupuj- te bonde 4. Vojnega posojila.

NAJBOLJŠI PRIJATELJ

V NESREČI VAM JE:

SLOVENSKA NARODNA PODPORA JEDNOTA

BRATSKA, DELAVSKA PODPORA USTANOVA

Sprejema moške in ženske v letih od 16. do 50, in otroke do 16. leta starosti.

Članstvo: 62,000

Premoženje: \$10,500,000.00

Za ožje informacije glede zavarovanja- vprašajte lokalnega tajnika društva SNPJ

Glavni stan:

2657-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

POD SVOBODNIM SONCEM

ROMAN — Spisal: F. S. FINŽGAR.

129

Zvečer sem šel s čolnikom na morje in na samotnem kraju pritisnil k bregu. Poiskal sem domeni kraj in glej, vrlih barbarov je bilo že nad polovico zbranih.

Ne da bi čakal ostalih, sem se tiho splazil z njimi skozi goščo, in soteske, ki obkrožajo Toper, ter poiskal samotnega, dosti oddaljenega kraja, da bi tam počakal za napad.

Ker sem vedel, kako močno bo Rustikovo spremstvo, se nisem nič bal. Tudi samo s temi barbari bi si bil upal nad vojske. Zato sem šel k evnuhu, kamor je prihajala tudi Cirila, zahvaljujati Spiridionu.

"Povej gospodari, naj prosim strica, da odpotuje zvečer. V hladu, naj reče, je ne bo napadla omedlevica."

Popoldne sem zopet odveslal po morju in šel iskati še ostalih barbarov. Vsi so prišli. Odvedel sem jih v skrivališče.

"Vrli borec," sem jih nagovoril. Bliža se ura. Že ste zaslužili suhega zlata. To je šele polovica. Drugo jutro dobite deseti dan. Toda berem vam z lic nekaj drugega. Maščevanje je zapisano na vaših mrtvih čelih. Da, maščevanje tistemu, ki vam je z davkom izpil kri in vas poglaj med razbojnike. Častitljivi razbojniki so tisti, ki hočejo sami peljati pravdo za kruto krivico. Tudi oče te deklice, katero otmemo nocoj, je komaj ubežal despotu. Ker je imel nekaj denarja, je stegnila pošast po njem svojo roko. Toda utekel je. In sedaj troši zadnji ostanek imetja, da me otroka. Nocojsnje delo ni rop, ni umor, ni tlaka in ni suženjstvo, nocoj je sveta noč, ker bo opravdana krivica!"

Divji obrazi so se razkremenili, iz njihovih oči je puhala ogenj, pokazali so se lačni zobje, pesti so se krčile, mišice so valovile.

"Kakor zveri," sem se razveselil in prestrašil. Zbor lačnih levov v pustini ni groznejši od te tolpe. Kamor udarijo, zavlada smrt.

Ko se je zvečerilo, smo se sporedili ob cesti na levo in desno.

"Kadar plosnem z rokama, udarite! Pazite, da zadene prvi zamah. Ko pade drugi, naj že vsakega vojaka osenči Morana. Voza se ne dotikajte! Voz je moj!"

Nihče mi ni odgovoril, nihče ugovarjal. Še z očmi niso trenili. Vsak je stisnil orožje in se prikril za drevje in grmovje na prežo.

S tem trenutkom se je pričelo zame trpljenje, kakor ga še ni bilo. Čimholj se je temnilo, bolj se me je polasčal groz strah. Iz njega je izvirala obup. Objelo me je kakor z železnimi rokami. Če Irena ne pride? Če so barbari nezanesljivi? Ko bi bil kdo celo izdal načrt Rustiku? Za veliko plačo? Če prefekt podvoji, potroji spremstvo? Za trepetal sem. Da bi imel sto rok in stokratno moč! Odlovil bi bil divje barbare. Pojdite! Opravili ste! In če uide en sam vojak in poleti nazaj v Toper — vsa posadka se dvigne za nami v divji pogon. Ne nidejo. Irena je izgubljena. Četo Epafradit bi utegnili priti na sled.

Zanrljal sem od groze. Siva cesta, ki se je medlo vlekla skozi noč, se je pogrezala pred menoj. Nemirni valovi so se bočili na njej. Iz valov so se režali grozni razbojniški obrazi. Jaz sem se pogrezal. Po meni je segala Irena. Epafradit je odvrnil filozofsko oglašnico in priskočil na pomoč. Iz barbarskih obrazov so se zasvetili žejni zobje. Črni nohti so se stegnili po filozofski oglašnici — zažvenketalo je zlato in se usulo na cesto.

Stisnil sem z dlanmi sence, kjer je kovalo in bilo kakor ob naklo. Odpel sem oči. Kakor v vročici sem se tresel. Pred menoj je tekla tiha in mirna cesta.

Udaril sem se po čelu. Kaj delaš, Numida! Ne blazni! Mir, pogum. Zaupaj! O, Kriste, usmili se angela!

Tedaj je zaklopotalo v daljavi. Prihajajo. Ob desni in levi cesti se je čulo, da so počili sklepi v koljenih. Barbari so se pripravili na skok. Kakor bi me bil nekdo prebudil iz težkih sanj. Namah sem bil miren. Hladna moč mi je napolnila ude. Strah in obup sta izginila. Ko je že bobnela cesta razločno od udarcev kopit, sem se celo nasmejal od ponosa, da izvršim to težko delo. Barbarom sem v tem trenutku zaupal kot samemu sebi.

Opazno sem se sklonil izza dreves. Prvi dve senci sta se pojavili na cesti. Za njima še dve in štiri in osem, deset. Nato šumot koles v prahu. Z belim zastrta dvokolnica. Potem zopet poskakajoče sence. Z desnico sem stisnil bodalo, dvignil levo nogo, napel stegno in z dvignjeno levico čakal, da udarim po nogi v znamenje.

Prhanje konj se je čulo. Vojaki so molčali. Pod podkvarmi se je včasih pokazala iskra. Cingljanje brzd. Prva jezdeca sta tik mene — druga dva — tretji — peti par — voz. Tleski!

Grmovje je izbruhnilo divje sence, zamahi, padci, nekaj krikov — jaz na vozu, voznik preboden pod kolesi in šlo je kakor blisk brez besede in brez klicanja v noč.

Radovan je dvignil roke, kakor bi vodil bežeče konje, in ječal:

"O, si jo otel, o Numida! Perun je velik!"

Tedaj se sunkoma odmakne zagrinjalo v Numidov šot, zunaj se razležejo kriki, nastane vrišč, vojak, ki je vstopil, je kričnil.

"Vojaka! Bežimo!"

Kakor bi ga bil gad pičil, je Numida planil in stal pred šotorom.

Radovana je pograbila plahost, prekuenil je vrč in bežal za Numido. Tesno se je stisnil ob njega in z razprtimi usti, s težkim jezikom gočal:

"Hani — Varhuni — Tunfuš — bežimo!"

Prcti severu je rdelo nebo v krvavi luči.

"Sela gorijo!" javi straža. Begunec je pripodil po cesti. Sloveni more in požigajo! Na beg!"

"Bežimo, bežimo!" je kričalo vse. Polovili so konje, pripenjali jermene in se obrnili po cesti nazaj.

"Zaprežite!" je zagrmel Numida.

(Nadaljevanje prihodnjic)

KAKŠNA NAJ BO JUGOSLAVIJA

Piše Matija Corel, Brooklyn, N. Y.

(Nadaljevanje)

Kakor rečeno, bi danes naša slovenska sekcija štela samo 20 odst. simpatizirajočih z partizani. Dobro, naj velja. Zdaj pa presodite: Bilo je 26. aprila 1942. Takrat je priredil srbski klub Četnik zabavo v pri-log borbeni fronti v Jugoslaviji. Vsi, ki ste se proslave udeležili, ste mogli zapaziti, da so bili na proslavi prisotni le skrajno zavedni Slovenci. Koliko jih je tam bilo, ne vem, pa to ni tako važno, ampak glavno je, da so vsi bili 100 odstotni narodnjaki. Tistih nuračev tam ni bilo. Govorili so bili Ivan Šubašić, Dr. Sava Kosanović in več drugih. Bilo so poslani čestitke od različnih društev in vsa ta društva, ki so bila takrat za četnike, so danes za partizane in vsi tisti napredni možje simpatizirajo z partizani. Kje je torej tista 80 odst. večina? Pri četnikih jih ni bilo, pri partizanih jih tudi ni. In vprašajte se, zakaj so tisti naprednjaki zapustili četnike. Ti delajo in molčijo, pa se ne bahajo kaj delajo. Ampak one propalice, ki nič ne delajo in ne dajo, pa najbolj kričijo, da ni treba dati, kajti vse gre za komunizem. In SANS je komunističen. Ja, veste, to je tista velika deca! Škoda je lahko delati, zato ni treba da bi kdo univerze izdelal.

Ja. Pravijo, da A'amič ni ma pravice predstavljati slovenskega naroda kajti za seboj ima samo 20 odst. naroda in pravijo, da ni dobro predstavil slovenski narod. Ja. Veste, prav sodijo. Kajti Adamič nas je res slabo predstavil. Predstavil je samo 20 odst. zavednih Jugoslovancev. Tistih 80 odst. nuračev, med katerimi je nekaj razdiračev in tistih Avstrijcev, katerim se še danes oči zasvetijo, ko se jih opomni na tiste-ga presvetlega brkaste-ga cesarja — tistih ni predstavil. Predstavil ni tistih velikih učencakov ki strašijo z bajkami komunizma, da hoče Rusija svet dominirati po vzgledu Hitlerja. In lahko je mogoče da je Adamič še na več sličnih re-či pozabil, zato se Adamič svet-taje, da naj gre še enkrat v Washington in naj pobere ti-sto narodnjaško družbo ter naj jo predstavi Strici Samu in pove, da je to 80 odst., ki ni-so nikjer — ne pri partizanih, niti pri Mihajlovičih ter da ni-so niti Amerikanci niti Jugoslovani. In koristni, niti dobre-ga imena ne dajo ne Ameri-ki ne Jugosloviji!

Ampak to predstavljeno za-nas Amerikance je brez pome-na kajti Jugoslavija ni v Ame-riki in mi nismo v Jugoslaviji. Naši principi, naša ustava in vse naše zanimanje in življenje je tukaj. Zato mi ne bodemo ustvarili Jugoslavije. Ustvari-si jo naj tam živeči narod sam. Da pa ž njimi simpati-ziramo nas vože krvno sorod-stvo; kajti naše meso in kri je vzraslo tam in tam je še po-lovica naše krvi; mnogi imamo tam brate, sestre, bratrance in morebiti matere in stare očete, zato ne moremo biti brezbržni da bi rekli k vragu naj gre vse kar je tam! Ne. Naš um in naše sree ni tako daleč mlačno, zato je naša dolžnost, da jih podpiramo in sočustvujemo z njimi v ti skrajni sili in kritič-nem položaju in želimo jim, da bi imeli kar najboljšo vladu.

Simpatizirali pa bomo, pa naj si je tam kakršnakoli vlad-a. Simpatizirali smo ž njimi ko je bil kralj, simpatizirali smo, ko so bili Mihajlovič na površju in simpatiziramo zdaj ko tam prevladujejo partizani. In simpatizirali bomo še, kajti za nas Amerikance je vse eno kdo tam kraljuje. Glavno kar je, da sloni na demokratičnih-h človeških načelih.

Pa ko smo že pri kritiki par-tizanov, ko vas strašijo z tisto čutijo nadljudje, katerim se

rusko diktaturo, oglejmo si malo to proketo rdečo kugo. Veste, včasih so kritiki taki kakor pravi neki izraz, da člo-vek, ki v drugem očesu smet zapazi, v svojem pa breme ne vidi. Pravijo, da ako bodo boljševiki zmagali, da se bode boljševizem tako razširil, da bi se znalo zgoditi, da bo v Beli hiši vihrala rdeča zastava. Ja! Čelo pravijo, da je naš Roose-velt že boljševik zato, ker je šel enkrat s Stalinom.

Vprašajte se, ali je mogoče, da bi prišel na površje v Ame-riki boljševizem, ali bolje re-čeno komunizem. Ne! V A-me-riki ne bo ravno tako nikdar vladal komunizem, kot pa ne bo rimski papež. V Ameriki je toliko vsakovrstnih katoli-ških ver in vse so bolj demo-kra-tične kot pa rimske; zato ne bodo imeli rimski katoliki nikdar priložnosti, da bi po-stali vodilna cerkvena sila. In ravno tako je komunizem za Ameriko neprimeren, kajti A-merika stoji na modernih prin-cipih in tukaj odločuje glas ljudi. Videti ste, kako je Roo-sevelt pometel z Hooverjem in ravno tako se bo pometlo z vsa ko stranko, ki ne bo v korist naroda nič naredila. Da bi prišli komunisti na površje bi mogli imeti čez 50 odstotkov naroda za seboj, teh pa v Ame-riki ni in jih ne bo; kajti Ame-rika ni ceristična Rusija. Tam se je boljševizem udrdil zato, ker je bila nazadnjaška dežela in je bila vsaj 50 let za za-padno civilizacijo, zato je boljševizem v Rusiji v 20 letih več naredil, ko so ruski carji v 200 letih.

Danes pa v Rusiji diktature ni, ampak tam je vodstvo. Diktatura je tam vlada 19—15 let. Ko je ruski narod videl, da država v vseh ozirih napreduje, je opustil vsako protirevolucij-onarsko gibanje in sledil je voditeljem. Kdor danes misli, da je v Rusiji še diktatura ali pa da bi prišlo do kakšnega držav-nega preobrata, je kratko-vidnež. Ruska vlada je danes tako trdna in ljudstvo ima za-upanje v svojo vladu, da je vsa-ka diktatura nepotrebnost in po-vojni boste videli, da bo Rusi-ja postala popolnoma demokra-tična država z enakopravnimi demokratičnimi volitvami.

Ampak v Jugoslaviji bi zna-la biti diktatura, pa naj vlada tam kralj, partizani, ali pa ka-ka druga struja. Ako bo kralj potem veste, da 80 odst. Hrvato-ve je partizanov, morebiti prej ko e vojne konce, jih bo 100 odstotkov in tem ne bo kralj niti tisti Velesrbi mogli gospo-dariti drugače kot z diktaturo. Potem so Slovenci partizani in srbski partizani in to bo tre-ba tudi kriti; zato čim naj pride tista stara vlada na kr-milo, se ne bo mogla drugače vzdržati, kot z železno silo.

Nasprotno, ako zavladajo partizani, pa se bodo pojavili taki lažnivci in norci. Ali mi-slite, da bo Jugoslavija potem demokratična država? Ne bo. Razbili jo bodo. Kajti demo-kracija je samo za odkritosrčne ljudi. Norci, razdirači in laž-njivci, ti morajo tti za smrečje ali pa se jih mora narediti ne-škodljive s tisto svinčenko. Ta-ko so delali Rusi. Ali mislite, da so Rusi streljali pametne ljudje? Ne. Ti so pokončevali golazen, tiste propalce, o-stanke ruske aristokracije, ki je skušala omrežiti rusko ljud-stvo in je okužila celo Jugo-slavijo.

Pravijo, Stalin je diktator; ravno takšen diktator, kot je Hitler in med Hitlerjem in Sta-linom ni razlike. Vprašajte se, Rusija šteje 160 milijonov lju-di. Ali je mogoče, da bi en človek zapovedal toliki masi? In ali je mogoče, da bi Hitler zapovedal nemškemu narodu? To on more delati; nemški na-rod je življenjski narod; oni se tizano, ko vas strašijo z tisto čutijo nadljudje, katerim se

vse mora pokoriti, ali pa se mora vse pobiti. In vprašajte se še posebej, ali je ruska na-rodna duša slična nemški pre-zvetnosti?

Ako bi poslušali tiste tepce, ki pravijo, da med Stalinom in Hitlerjem ni razlike, potem tu-di med ruskim in nemškim na-rodom ne bi bilo razlike, kajti Hitler niti Stalin ne štejeta nič. Ako ne bi bila v nemškem na-rodu vzgojena tista prevzelna ošabna duša, potem Hitlerja ne bi imeli in ne bi ga častili. Ta-ko so ga pa priljubili, ker se jim je rodil fuhrer ravno tiste ga značaja, kot so si ga želeli. In ravno tako Stalin ne šteje nič. Ako bi ga 160 milijonov ljudi proketo, pa Stalin ne bi bilo. Ruski narod, ruska duša, ruska inteligenca je tisti čini-telj, ki je ustvaril današnjo Ru-sijo in Stalin ji je samo voditelj, ki se ravna po ruski narodovi duši in ti mu sledijo ravno ta-ko, kot mi sledimo našemu ve-likemu voditelju Rooseveltu.

In vprašate, ali bi bil naš president Roosevelt kaj vreden ako na bi imel za seboj maso naroda? Lahko nič. Kajti kaj bi bil en sam človek vreden ako bi mu 120 milijonov ljudi nasprotovale? Zato vsi tisti veliki možje pa naj so bili Washington, Lincoln, Roose-velt, Stalin ali Churchill, so postali zato slavni, ker so sle-dili duhu njihovega naroda. In tudi Hitler bi postal nemški bog, ako bi se mu posrečilo njegove nekčenske nakane.

Zato tisti blebatači, ki piše-jo in bluffajo nevedne mase in jih strašijo s tistim Moskov-skim parketčkom — pa prvi-ko, Rusija je zagonetka. — Se-veda je zagonetka, ko se misli, da en človek 160 milijonom lju-di zapoveduje, pa vse tako lepo v redu teče — ampak zagonet-ka je samo za kratkovidežje, ki z dvojnimi špeglami rusko diktaturo obsojajo, dočim svo-je lastne ne vidijo. Čudili se boste, ako vam rečem, da je v Rimu večja diktatura kot pa v Moskvi. Vprašali se boste, kako je to mogoče? Vsaj papež ne diktra, ampak razlaga ali predstavlja božje naredbe. Pa je tako. Papež je več kot Sta-lin. Stalin zapoveduje samo 160 milijonom Rusom, papež zapoveduje pa čez 500 milio-nom katoličanom. Oglejte si dobro rusko ustavo in na ri-msko ustavo in pronašli boste, da je v Moskvi več demokracije kot pa je v Rimu.

Lahko je mogoče, da Stalin postavlja uradnike. Ti boš de-lal to, drugi bo zoned delal ono, ampak vse to se dogaja v kro-gu Rusije. Papež pa postavlja svoje namestnike po vsem sve-

tu. Pomislite, da Italija, ki šteje 45 milijonov duš, pa ima dve tretjini kardinalov in te postavlja papež in samo ti sme jo voliti papeža! To pomeni ravno toliko, kot da bi en pred-sednik naših podpornih orga-nizacij postavljaj družbene uradnike in samo ti uradniki bi smeli voliti glavnega predsed-nika, vsi ostali člani pa ne bi šteli nič. In tako veste, da bi bil glavni predsednik tako dol-go izvolen, dokler bo on sam uradnike postavljaj. In tako tista katoliška masa ne šteje nič. Papež sam si postavlja kar-dinale. Ti so pa tako postav-ljeni, da Italija ki šteje komaj eno desetino katoličanov, pa ima dve tretjini kardinalov, do-čim je ena tretjina razkroplje-na po vsem svetu. In tako dol-go, dokler bo obstala ta rimska ustava, bo zavedno za papeža izvoljen Italijan.

(Nadaljevanje prihodnjic)

DRŽAVLJANSKI PRIROČNIK

ki daje poljudna navodila, kako postati ameriški državljani.

Poleg vprašanj, ki jih navadno sodniki stavijo pri izpitu za dr-žavljanstvo, vsebuje knjižica še v II. delu nekaj važnih letnic iz zgodovine Združenih držav, v III. delu pod naslovom Razno, pa Proglas neodvisnosti, Ustava Zdu-ženih držav, Lincolnov govor v Gettysburgu, Predsednikl Zednje-nih držav in Poedline države.

Cena knjižice je samo 50 centov

In se dobi pri:
SLOVENIC PUBLISHING CO
216 West 18th St.,
New York 11, N. Y.

Sedaj \$2

"Ko smo šli v morje bridkosti"

Spisal REV. KAZIMIR ZAKRAJSEK

Tu spodaj so priobčena nekatera mnenja naših rojakov in rojakinj, ki jih je pisatelj knjige prejel od onih, ki so knjigo naročili in prečitali. To je samo en del teh mnenj, ker radi pomanjkljiva prostora ni mogoče priobčiti vseh.

Cleveland, O. — Vašo knjigo "Ko smo šli v morje bridkosti" sem prejel. In če povem, da sem jo še isti večer prebral do polovice in naslednji dan pa do konca, je do-voľ priznanja za nje vsebino.

Greeney, Minn. — Sedaj, ko sem prebrala Vašo knjigo: "Ko smo šli v morje bridkosti", vam hočem povedati, da tako zanimive knjige nisem še brala. Kako lepo in jasno ste popisali pot slovenskega naroda v morje bridkosti. Ne vem, kako bi jo mogla dovolj priporočiti vsem ameriškim rojakom.

Aurora, Ill. — Knjiga "Ko smo šli v morje bridkosti" mi tako zelo ugaja, da takoj naročim še eno za svojo prijateljico.

Los Angeles, Cal. — Sprejela sem poslano knjigo "Ko smo šli v morje bridkosti" in zelo se mi dopade. Tudi zemljevid Slovenije mi ugaja. Pokazala sem jo rojaku, ki jo tudi hoče imeti. Tu pošiljam naročilo.

Morgan, Pa. — Vaša knjiga zasluži vse priznanje in zato pa tudi zasluž, da pride našim ljudem v roke.

Walsenburg, Colo. — S knjigo "Ko smo šli v morje bridkosti" ste storili veliko narodno delo. Želim, da bi se čitala pa vseh naših naselbinah. Jaz jo vsem priporočam.

Knjigo lahko naročite pri:

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

216 West 18th Street New York 11, N. Y.

KNJIGARNA

Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street New York City

Andrej Ternovec

Spisal Ivan Albreht

Cena 50 centov

Balade in romance

3. izdaja — A. Askerc

Cena 50 centov

Ko smo šli v morje

bridkosti

Spisal Rev. K. Zakrajsek

Knjiga pripoveduje, kako je Hitler nastavljal limonice in sanjke in pripravljaj "strup" za Jugoslovane in njihovo dr-žavo že dolgo prej kot jo je napadel.

Knjiga je v platnu vezana 19 lma 207 strani.

Cena \$2.—

Državljan naj naredi

knjižico —

"HOW TO BECOME A CITIZEN OF THE UNITED STATES"

V tej knjižici so vsa polasila in zakon na poseljenca.

Cena 35 centov

Živi izviri

Spisal Ivan Matičič

Knjiga je sivozversten pojav v slovenski književnosti, kajti v nji je v trinaštrih dolgih poglavjih opisanih trinaštr rodov slovenskega naroda od davnih početkov v starem slovanstvu do današnjega dne.

13 poglavij — 413 strani

V platnu vezano

Cena \$2.—

Duhovni boj

(Izdala družba sv. Mohorja) L. Skupoli

Cena 50c

Ako naročite knjigo, priložite k naro-čilu U. S. oziroma Canadian Money Order za omenjeno svoto. Manjše svote, lahko pošljete v U. S. znakah po 2 oziroma 3 cente.

Državljan priročnik

(V slovenščini)

Knjižica daje poljudna navodila, kako postati ameriški državljani.

Cena 50 centov

POUČNI SPISI

Pohorske poti

Spisal Janko Glaser

Cena 50c

Angleško Slovensko Berilo

(F. J. Kern) — Vesnana knjiga

Cena \$2.—

Brezposelnost

Spisal Fran Erjavec

Cena 50c

Problemi sodobne filozofije

Spisal Dr. France Veber

Cena 50c

Mlekarstvo

Spisal Anton Pevec. 8 slikami. 168 strani. — Knjiga za mlekar-je in farmerje v splošno.

Cena 50 centov

Obrotno knjigovodstvo

258 strani, esena. — Knjiga je namenjena v prvi vrsti za stav-bno, umetno in strojno knjigovod-ništvo ter šolemlarstvo.

Cena \$1.—